

Remissyttrande

Datum 2022-10-25 Vårt Dnr 2022/881
Ert Dnr Ju2022/02812

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: ju.L3@regeringskansliet.se

Remiss – EU:s nya tågpassagerarförordning (DS 2022:23)

Konsumentverket har tagit del av DS 2022:23 och vill med anledning av det framföra följande.

Ansvarsbefrielse

Utredningen föreslår att det i lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter ska införas en möjlighet för transportörerna att i vissa fall undgå skyldighet att betala ersättning vid trafikstörningar. Förslaget motiveras med att en sådan möjlighet införs i nya tågpassagerarförordningen. Det framgår vidare att undantaget ska gälla för force majeure-liknande situationer. Konsumentverket anser att införandet av ett sådant undantag kan ifrågasättas mot bakgrund av att relativt få resenärer redan idag begär ersättning.¹ Som främsta skäl för att inte begära ersättning anges att det är krångligt och bristande kunskap om möjligheten samt att vissa anser att beloppet för förseningsersättning är för låg, det kan handla om ca 20 kronor. Beloppet blir lägre om resan betalats med periodkort. För det fall undantag från ersättning införs skapas även en viss osäkerhet för resenärer om de ens kommer få ersättning. I tillägg till detta bör även beaktas utredningens egna konstaterande att det kan medföra en viss ökad administration vad gäller hanteringen av ersättningskraven.

Sanktionssystem

Utredningen bedömer att det inte behövs några ändringar i det nuvarande sanktionssystemet. Konsumentverket delar inte den bedömningen utan anser att möjligheterna att agera mot vissa typer av överträdelse är begränsade. Detta gäller särskilt tågpassagerarförordningens art 18.5 och 19.7 där det föreskrivs att återbetalning respektive ersättning av biljettpris ska erläggas inom en månad. Enligt förslag till förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-fartygs- och busspassagerarförordningar (2014:1463) 1 § framgår att Konsumentverket är behörig myndighet att utöva tillsyn över att berörda aktörer fullgör sina respektive skyldigheter enligt bland annat artiklarna 18 och 19. I utredningen redogörs i avsnitt 5 för att resenärer

¹ Se, avsnitt 7.4 i 2020/21:RFR11 Uppföljning av lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter – Hur har lagen fungerat för resenärerna?

kan vända sig till Allmänna reklamationsnämnden och allmän domstol för att få sitt ärende om ekonomisk ersättning prövad. Prövning i allmänna reklamationsnämnden förutsätter att det föreligger en tvist och att den krävda ersättningen överskrider 500 kronor. Konsumentverket har i sitt tillsynsarbete noterat att för frågan om när ersättningen utbetalas föreligger normalt ingen tvist mot transportören och beloppen ligger regelmässigt under 500 kronor. Detta innebär att prövning i ARN inte är möjlig. För resenären återstår i dessa fall betalningsföreläggande från Kronofogdemyndigheten för att vid något tillfälle erhålla sin återbetalning.

När resenärer anmäler att de inte fått sin ersättning inom föreskriven tid brukar det inte gälla enstaka resenärer utan vara ett systematiskt problem hos just den transportören. Konsumentverket har med nuvarande sanktionssystem ett ansvar för att berörda aktörer fullgör sina skyldigheter för återbetalning inom en månad men saknar en direkt sanktion för detta trots att det är ett återkommande problem som anmäls till myndigheten. Konsumentverkets bedömning är att även artiklarna 18.5 och 19.7 bör inkluderas i 5 § punkten 1 lag (2014:1344) om kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-fartygs- och busspassagerarförordningar.

Tillsynsansvar

Det föreslås att Konsumentverket ska utöva tillsyn över att information till passagerare lämnas i tillgängliga format i enlighet med de tekniska specifikationerna för driftskompatibilitet (TSD). Artikel 9.3, 22.1, 22.3 och 30.1 samt 30.2 i nya tågpassagerarförordning innebär att informationen som lämnas ska vara tillgänglig i enlighet med bestämmelserna i direktiv 2019/882, förordningarna 454/2011 och 1300/2014. Konsumentverket har inte tillsyn över de lagstiftningarna och inte heller kunskap om TSD. Det skulle i så fall innebära att Konsumentverket skulle behöva öka sin egen kompetens inom de områdena eller få möjlighet att ta hjälp av andra myndigheter med kompetens på området.

Detta yttrande har beslutats av Avdelningschef Joachim Allard. I handläggningen har också Fanny Forsling, jurist och föredragande Maja Lindstrand, Jurist, deltagit.

.....
Joachim Allard
Beslutande

.....
Maja Lindstrand
Föredragande